

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ **Active Learning**
 เน้นสมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ภาษาวิชาการ (พว.)

พัฒนาโครงงาน
 และการสร้าง
 นวัตกรรม

ทัศนศิลป์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่

2

สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.)

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ **Active Learning**
เน้นสมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ทัศนศิลป์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ **2**

สงวนลิขสิทธิ์

บริษัท พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จำกัด

พ.ศ. 2568

สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.)

1256/9 ถนนนครไชยศรี แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

โทร: 0-2243-8000 (อัตโนมัติ 15 สาย), 0-2241-8999

แฟกซ์ : ทุกหมายเลข, แฟกซ์อัตโนมัติ : 0-2241-4131, 0-2243-7666

คำนำ

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning เน้นสมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทักษะศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของสถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จัดทำขึ้นเพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดระหว่างทาง **ตัวชี้วัดปลายทาง** กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

การจัดทำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning เน้นสมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) ได้นำแนวคิดสำคัญที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มาเป็นฐานในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ได้พัฒนาทักษะทุกด้าน ทั้งทักษะการคิด การสร้างความรู้ ทักษะการปฏิบัติ ทักษะการสร้างเจตคติ ค่านิยมที่ถูกต้องในการดำเนินชีวิต

การเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยใช้คำถามผ่านกระบวนการคิดขั้นพื้นฐานและการคิดขั้นสูง ซึ่งในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning เน้นสมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์เล่มนี้ ใช้กระบวนการ GPAS 5 Steps ที่กระตุ้นการทำงานของสมองตามหลัก Brain Based Learning เพื่อหล่อหลอมการคิดทุกมิติให้ผู้เรียน

การใช้ผังกราฟิก (Graphic Organizers) หรือแผนภาพความคิด เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลและจัดระบบความคิดที่หลากหลายรูปแบบ

การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กระตุ้นให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ตามความถนัดและความสนใจ ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริง

การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดนี้สอดคล้องกับแนวทาง Backward Design ทำให้ผู้เรียนสร้างความรู้จากประสบการณ์ ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เกิดเป็นความรู้ที่แท้จริง สามารถพัฒนาตนเองตามความแตกต่างของแต่ละบุคคลได้เต็มศักยภาพ

สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.)

สัญลักษณ์แสดงแนวคิด และจุดเน้นในชุดกิจกรรมการเรียนรู้

Active Learning เน้นสมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

Active Learning

กิจกรรมพัฒนาการคิดวิเคราะห์

กิจกรรมพัฒนาการคิด
สร้างสรรค์

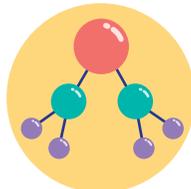
กิจกรรมประเมินผลตัวชี้วัด

กิจกรรมพัฒนาการคิด
แก้ปัญหา

Graphic Organizers

กิจกรรมพัฒนาทักษะศตวรรษที่ 21

กิจกรรมพัฒนาการคิด
อย่างมีวิจารณญาณ

ใบงาน/ชิ้นงาน

กิจกรรมบูรณาการ

กิจกรรมพัฒนาการดำเนินชีวิต
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

โครงงานส่วนบุคคล

กิจกรรมพัฒนาการคิดประเมินค่า เพิ่มค่านิยม
และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สารบัญ

หน้า

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1

รูปแบบและแนวคิดในงานทัศนศิลป์

6

- **กิจกรรม** รูปแบบและแนวคิดในงานทัศนศิลป์ 13
- แบบพัฒนาทักษะในการทำข้อสอบปรนัยเพื่อประเมินผลตัวชี้วัด 18

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2

วัสดุ อุปกรณ์ในงานทัศนศิลป์

20

- **กิจกรรม** วัสดุ อุปกรณ์ในงานทัศนศิลป์ 28
- แบบพัฒนาทักษะในการทำข้อสอบปรนัยเพื่อประเมินผลตัวชี้วัด 33

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3

การวาดภาพทัศนียภาพ

35

- **กิจกรรม** การวาดภาพทัศนียภาพ 44
- แบบพัฒนาทักษะในการทำข้อสอบปรนัยเพื่อประเมินผลตัวชี้วัด 49

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4

การวาดภาพแสดงบุคลิกลักษณะตัวละคร

51

- **กิจกรรม** การวาดภาพแสดงบุคลิกลักษณะตัวละคร 62
- แบบพัฒนาทักษะในการทำข้อสอบปรนัยเพื่อประเมินผลตัวชี้วัด 69

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5

สร้างเกณฑ์ในการประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์

70

- **กิจกรรม** สร้างเกณฑ์ในการประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์ 78
- **แบบพัฒนาทักษะ** ในการทำข้อสอบปรนัยเพื่อประเมินผลตัวชี้วัด 84

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6

งานทัศนศิลป์และงานออกแบบในการโฆษณา

86

- **กิจกรรม** งานทัศนศิลป์และงานออกแบบในการโฆษณา 91
- **แบบพัฒนาทักษะ** ในการทำข้อสอบปรนัยเพื่อประเมินผลตัวชี้วัด 96

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7

งานทัศนศิลป์ในวัฒนธรรมไทยและสากล

98

- **กิจกรรม** งานทัศนศิลป์ในวัฒนธรรมไทยและสากล 114
- **แบบพัฒนาทักษะ** ในการทำข้อสอบปรนัยเพื่อประเมินผลตัวชี้วัด 122
- **แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์** ทางการเรียนปลายปี 124

- **ตารางสรุปการประเมินผลตัวชี้วัดตามมาตรฐานการเรียนรู้ทัศนศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**
ใช้รายงานเป็นระดับคุณภาพผู้เรียนในเอกสารประเมินผลตามหลักสูตร 136

ที่มา : Oxanaso (2567)/Shutterstock.com

หน่วยการเรียนรู้ที่

รูปแบบและแนวคิด ในงานทัศนศิลป์

ผังสาระการเรียนรู้

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

- อภิปรายเกี่ยวกับทัศนธาตุในด้านรูปแบบและแนวคิดของงานทัศนศิลป์ที่เลือกมา (ศ 1.1 ม.2/1)

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- รูปแบบของทัศนธาตุและแนวคิดในงานทัศนศิลป์

รูปแบบของทัศนธาตุ

ทัศนธาตุ เป็นส่วนประกอบในการสร้างงานทัศนศิลป์ โดยนำมาจัดวางให้ภาพสวยงาม ด้วยหลักการจัดองค์ประกอบ ดังนี้

1. **เอกภาพ (Unity)** การจัดวางทัศนธาตุให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทั้งด้านเนื้อหาและความงาม
2. **ความสมดุล (Balance)** การจัดวางภาพให้เกิดความสมดุลกันในการรับรู้ได้แก่
  - ✘ สมดุลแบบสมมาตร (Symmetrical Balance) หรือสมดุลแบบซ้าย-ขวาเหมือนกัน
  - ✘ สมดุลแบบอสมมาตร (Asymmetrical Balance) หรือสมดุลแบบซ้าย-ขวาไม่เหมือนกัน
3. **ความกลมกลืน (Harmony)** การจัดวางทัศนธาตุให้เกิดความกลมกลืนสอดคล้องกัน ไม่ขัดแย้งกัน
4. **ความขัดแย้ง (Contrast)** การจัดวางทัศนธาตุให้ขัดแย้งกัน ไม่สัมพันธ์กัน
5. **จุดเด่น (Dominance)** การจัดวางทัศนธาตุให้ปรากฏเด่นชัด ดึงดูดความสนใจ
6. **สัดส่วน (Proportion)** การจัดวางส่วนประกอบภาพให้มีความสัมพันธ์ของขนาดพอเหมาะกัน

และสอดคล้องกัน

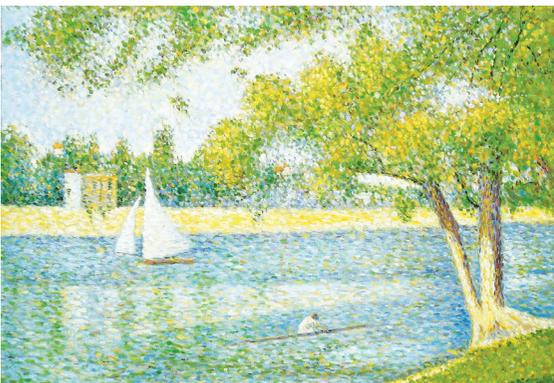
โดยศิลปินจะนำรูปแบบของทัศนธาตุไปจัดวางตามหลักการจัดองค์ประกอบ ทำให้เกิดรูปแบบของทัศนธาตุที่แตกต่างกันตามคุณสมบัติของทัศนธาตุต่าง ๆ ดังนี้

จุด (Dot)

จุด เป็นทัศนธาตุเบื้องต้นที่ทำให้เกิดทัศนธาตุอื่น ๆ เมื่อนำมารวมกันในแบบต่าง ๆ จะเกิดเป็นเส้นหรือหน้าหนักได้

รูปแบบของจุด

รูปแบบของจุด เป็นการนำจุดมารวมกัน โดยใช้จุดที่มีลักษณะแตกต่างกัน เช่น จุดที่มีขนาดแตกต่างกัน จุดที่มีสีแตกต่างกัน มาจัดวางให้เกิดการลวงตา เช่น

การใช้จุดสีต่าง ๆ ให้เกิดการผสมสีจากการมอง
'แม่น้ำลากร็องด์แซ็งต์' ฌอร์ฌ-ปีแยร์ เซอรา สีน้ำมัน 2431
ที่มา <https://wikioo.org>

การใช้จุดวางเรียงกันทำให้เกิดเส้นและรูปร่างต่าง ๆ
ที่มา : KajaNi (2565)/Shutterstock.com

เส้น (Line)

เส้น เกิดจากจุดหลาย ๆ จุด เรียงกันไป
ในทิศทางต่าง ๆ มีหลายรูปแบบ นำไปสร้างเป็น
รูปร่าง รูปทรง น้ำหนัก และแสงเงาได้

รูปแบบของเส้น

รูปแบบของเส้น เป็นการนำเส้นในลักษณะ
ต่าง ๆ เช่น เส้นตรง เส้นโค้ง เส้นคด เส้นคลื่น
เส้นฟันปลา เส้นสั้น-ยาว เส้นระนาบ เส้นตั้ง
มาประกอบกันให้เกิดความสัมพันธ์ หรือแสดง
อารมณ์ ความรู้สึกในลักษณะต่าง ๆ

การใช้รูปแบบของเส้นในลักษณะต่าง ๆ
ผลงานต้นไม้ในผืนป่า ทำให้รู้สึกสดชื่น
ที่มา : Valery Rybakov (2567)/Shutterstock.com

สี (Colour)

สี เกิดจากแสงส่องกระทบวัตถุสะท้อนเข้าตา สีแต่ละสีมีอิทธิพลต่อความรู้สึกแตกต่างกัน แสดงให้
เห็นน้ำหนัก ตามความเข้ม-อ่อน

รูปแบบของสี

เป็นการนำคุณลักษณะของสีที่ส่งผลต่อความรู้สึกมาใช้ให้เกิดรูปแบบต่าง ๆ เช่น การใช้สีวรรณะ-
ร้อน การใช้สีวรรณะเย็น การใช้สีที่ขัดแย้งกัน หรือการใช้สีเอกรงค์

การใช้รูปแบบของสีวรรณะร้อนระบายภาพ
ทำให้เกิดอารมณ์ ความรู้สึกอบอุ่น ร้อนแรง
ที่มา : Fresh Stock (2558)/Shutterstock.com

การใช้รูปแบบของสีวรรณะเย็นระบายภาพ
ทำให้เกิดอารมณ์ ความรู้สึกสดชื่น เย็นสบาย
ที่มา : S-Below (2562)/Shutterstock.com

น้ำหนัก (Value)

น้ำหนัก คือ ระดับความอ่อน-เข้มของสีต่าง ๆ ไล่จากมากไปน้อย ทำให้เกิดระยะ มิติ และปริมาตร ของรูปทรง

รูปแบบของน้ำหนัก

เป็นการใช้น้ำหนักที่มีความสว่าง-มืด หรืออ่อน-เข้มของสีมาประกอบกันในลักษณะต่าง ๆ ทั้งลักษณะแบบความเป็นจริง หรือเพิ่มเติมให้มากขึ้นตามจินตนาการและประสบการณ์

ระดับความอ่อน-เข้มทำให้เกิดน้ำหนัก

การใช้รูปแบบของน้ำหนักจากสีทำให้เกิดแสงเงา และความรู้สึกเหมือนจริง
ภูเขา สีน้ำ 2559
ที่มา : AlexGreen Art (2559)/Shutterstock.com

การใช้รูปร่างมาประกอบกันให้เกิดเป็นเรื่องราว ภาพจิตรกรรมฝาผนัง วัดป่าเลไลยก์วรวิหาร จังหวัดสุพรรณบุรี
ที่มา : JaoKun (2560)/Shutterstock.com

รูปร่างและรูปทรง (Shape and Form)

รูปร่างมีลักษณะ 2 มิติ คือ มีด้านกว้างและด้านยาว รูปทรงมีลักษณะ 3 มิติ มีความกว้าง ความยาว และความสูง

รูปแบบของรูปร่างและรูปทรง

เป็นการนำรูปร่างและรูปทรงแบบต่าง ๆ ได้แก่รูปร่างรูปทรงธรรมชาติ รูปร่างรูปทรงอิสระ รูปร่างรูปทรงเรขาคณิต มาประกอบกันให้เกิดความสัมพันธ์เป็นเรื่องราวที่ต้องการแสดงออก

พื้นผิว (Texture)

พื้นผิว เป็นลักษณะภายนอกของสิ่งต่าง ๆ สามารถสัมผัสหรือเห็นได้ด้วยสายตา มีทั้งแบบที่มีอยู่ในธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้นเอง พื้นผิวที่แตกต่างกันทำให้เกิดความรู้สึกที่แตกต่างกัน ทั้งในตอนที่มองและตอนที่สัมผัส

การสร้างผลงานโดยใช้รูปแบบของพื้นผิว
ที่มา : Carlos Castilla (2566)/Shutterstock.com

รูปแบบของพื้นผิว

เป็นการนำพื้นผิวที่สามารถสัมผัสได้จริง หรือ การสร้างสรรค์พื้นผิวลวงตาให้ส่งผลต่อความรู้สึกมาประกอบกัน ให้สอดคล้องสัมพันธ์ตามความคิดและจินตนาการ

การสร้างผลงานด้วยรูปแบบของพื้นผิว
ทำให้รู้สึกถึงพื้นผิวจากการมอง
ที่มา : Kwang gallery (2567)/Shutterstock.com

พื้นที่ว่าง (Space)

พื้นที่ว่าง หมายถึง บริเวณว่างที่ไม่ใช่ส่วนของรูปทรง เป็นพื้นที่ว่างรอบ ๆ จุดเด่นหรือองค์ประกอบในภาพหรืองานประติมากรรม ทำให้เกิดความรู้สึกโปร่ง โล่ง และเกิดมิติภายในงานจากการลวงตา

รูปแบบของพื้นที่ว่าง

รูปแบบของพื้นที่ว่างในงานทัศนศิลป์ เป็นการจัดวางองค์ประกอบอื่น ๆ ให้มีระยะห่างจากกันหรือซ้อนกัน ทำให้เกิดการลวงตาด้วยทัศนธาตุอื่นในงาน เป็นมิติและความลึกและใช้พื้นที่ว่างเข้ามาเน้นจุดเด่น หรือจัดวางที่ว่างในระยะที่แตกต่างกัน เพื่อเป็นจังหวะและการซ้ำภายในงานได้

การใช้พื้นที่ว่างให้ภาพเกิดมิติในงาน
และช่วยเน้นจุดเด่นของภาพ

'Fresh Green Guava' สีน้าบนกระดาด 2561

ที่มา : Daria Ustiugova (2561)/Shutterstock.com

แนวคิดในงานทัศนศิลป์

แนวคิดในการสร้างสร้งงานทัศนศิลป์ของศิลปินแต่ละท่านจะมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับ จุดมุ่งหมาย ความชอบ ประสบการณ์ และเทคนิคของศิลปิน ทำให้มีการเลือกใช้รูปแบบของทัศนธาตุ และการจัดองค์ประกอบแตกต่างกัน ตามความต้องการของศิลปิน

ตัวอย่างแนวคิดในงานของศิลปิน

‘วาฬทะลุท้องฟ้าอันมหัศจรรย์’ สีน้ำมันกระดาษ (ม.ป.ป.)
ที่มา : CYC(2565)/Shutterstock.com

ศิลปินมีแนวคิดเกี่ยวกับการใช้สี โดยไม่ยึดติดกับความเป็นจริง เน้นการแสดงออกแบบรวดเร็ว ฉับพลัน ทำให้ผลงานมีการใช้รูปแบบของสีและพื้นผิวเป็นหลัก

‘ชาวเขา’ ประสงค์ ปัทมานุช สีฝุ่น 2509
ที่มา : พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หอศิลป์ (ม.ป.ป.)
<https://www.fineart.go.th>

ศิลปินมีแนวคิดเกี่ยวกับการลดทอนความเหมือนจริงของภาพ ต้องการแสดงออกให้เห็นถึงรูปร่างเรขาคณิตที่อยู่ในสิ่งต่าง ๆ จึงมีการลดทอนรูปทรงธรรมชาติให้เห็นเป็นรูปแบบรูปร่างเรขาคณิต มีการใช้สีและเส้นทำให้งานสมบูรณ์น่าสนใจ

‘บ้านยูเครนในป่า’ สีน้ำมันบนผ้าใบ (ม.ป.ป.)
ที่มา : Yarikart (2566)/Shutterstock.com

ศิลปินมีแนวคิดเกี่ยวกับความงามของสิ่งแวดล้อมรอบตัว และต้องการถ่ายทอดความงามนั้น ผลงานจึงมีความเหมือนจริง มีการใช้รูปแบบของเส้น น้ำหนัก สี ให้มีความรู้สึกเหมือนจริง เกิดเป็นมิติแสงเงาที่สวยงาม

กิจกรรม

รูปแบบและแนวคิดในงานทัศนศิลป์

1. นักเรียนสังเกตภาพงานทัศนศิลป์ที่กำหนด แล้วระบุประเภทของงาน รูปแบบของทัศนธาตุและความหมายที่ต้องการสื่อ แล้วตอบคำถาม

ที่มา : Vlukas (2562)/Shutterstock.com

- ✦ ประเภทของงาน _____
- ✦ รูปแบบทัศนธาตุ _____
- _____
- _____
- ✦ ความหมายที่ต้องการสื่อ _____
- _____
- _____

ที่มา : A.willem (2565)/Shutterstock.com

- ✦ ประเภทของงาน _____
- ✦ รูปแบบทัศนธาตุ _____
- _____
- _____
- ✦ ความหมายที่ต้องการสื่อ _____
- _____
- _____

- ภาพจากงานทัศนศิลป์ รูปแบบและแนวคิดในผลงาน มีความสอดคล้องกันหรือไม่ เพราะเหตุใด

_____

_____

- ถ้ารูปแบบและแนวคิดไม่สอดคล้องกัน จะส่งผลอย่างไร

_____

_____

- นอกจากรูปแบบแล้ว ยังมีสิ่งใดอีกบ้างที่ส่งผลต่อความสมบูรณ์ของงานทัศนศิลป์

_____

_____

2. นักเรียนพิจารณาภาพงานทัศนศิลป์ที่กำหนด แล้ววิเคราะห์รูปแบบของทัศนธาตุ
ที่เห็นในผลงาน โดยเลือกคำตอบลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

เส้น

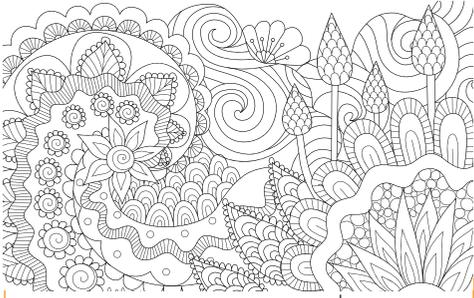
น้ำหนัก

สี

พื้นผิว

พื้นที่ว่าง

รูปร่างและรูปทรง

การใช้รูปแบบทัศนธาตุเกี่ยวกับ

_____

การใช้รูปแบบทัศนธาตุเกี่ยวกับ

_____

การใช้รูปแบบทัศนธาตุเกี่ยวกับ

_____

การใช้รูปแบบทัศนธาตุเกี่ยวกับ

_____

การใช้รูปแบบทัศนธาตุเกี่ยวกับ

_____

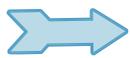
การใช้รูปแบบทัศนธาตุเกี่ยวกับ

_____

ที่มา : Shutterstock.com

3. นักเรียนพิจารณาภาพงานทัศนศิลป์ที่กำหนด จากนั้นวิเคราะห์เกี่ยวกับทัศนธาตุ
ในด้านรูปแบบและแนวคิดผลงาน แล้วเขียนบรรยายลงในช่องว่าง

รูปแบบของทัศนธาตุและแนวคิดในผลงาน คือ

‘ผู้หญิงนั่งบนเก้าอี้’
สีอะคริลิกและวาดเส้น
ที่มา : Yuta Stolyarova (2567)
/Shutterstock.com

รูปแบบของทัศนธาตุและแนวคิดในผลงาน คือ

‘Nude Descending a Staircase No.2’
Marcel Duchamp สีน้ำมันบนผ้าใบ 1912
ที่มา : Spatuletail (2567)
/Shutterstock.com

รูปแบบของทัศนธาตุและแนวคิดในผลงาน คือ

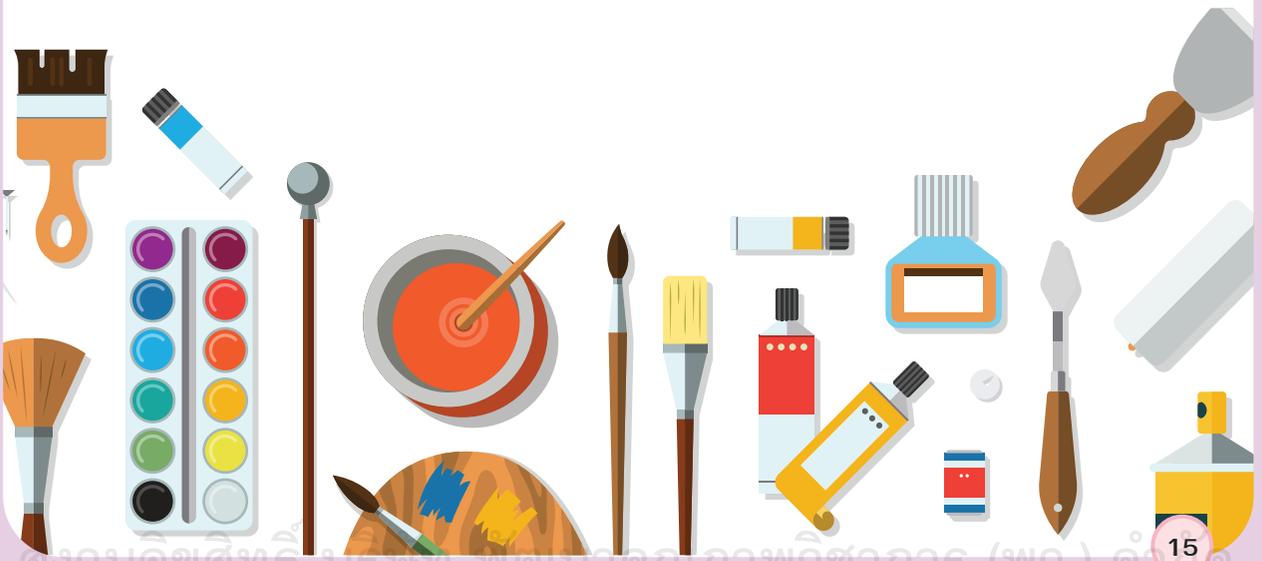
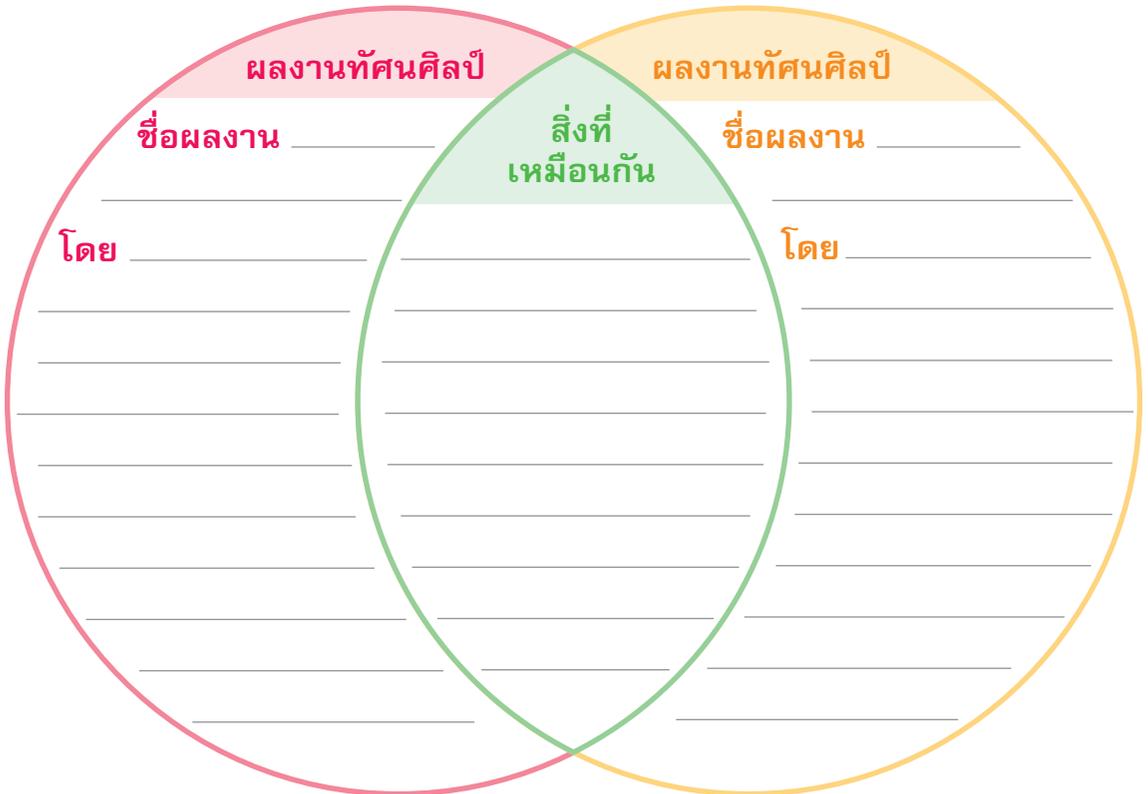
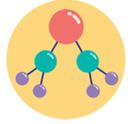

ภาพชุดบึงบัว
โกลด มอเน สีน้ำมันบนผ้าใบ
ที่มา : Rawpixel.com (2567)
/Shutterstock.com

4.

นักเรียนแบ่งกลุ่ม เลือกผลงานทัศนศิลป์ 2 ผลงาน จากนั้นร่วมกันเปรียบเทียบ และอภิปรายความเหมือนและความแตกต่างของการใช้วัสดุ อุปกรณ์ในการ สร้างผลงานลงในแผนภาพความคิด

5. นักเรียนแบ่งกลุ่ม เลือกงานทัศนศิลป์ 1 ผลงาน นำภาพมาติดลงใน จากนั้นร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับทัศนธาตุในด้านรูปแบบ และแนวคิดของผลงาน พร้อมบันทึกผลการอภิปรายลงในแบบบันทึกและตอบคำถาม แล้วออกมานำเสนอ

ศ 1.1 ม.2/1

แบบบันทึกการอภิปรายงานทัศนศิลป์เกี่ยวกับทัศนธาตุ ในด้านรูปแบบและแนวคิดของผลงาน

กลุ่ม _____

- งานทัศนศิลป์ที่เลือก ชื่อ _____ ของ _____
- เหตุผลที่เลือกผลงานชิ้นนี้ _____
_____
- งานทัศนศิลป์ประกอบด้วยทัศนธาตุใดบ้าง _____
_____
- รูปแบบของทัศนธาตุและแนวคิดในผลงานเป็นอย่างไร _____
_____
_____
_____
- นักเรียนสามารถนำความรู้เกี่ยวกับรูปแบบ แนวคิด การจัดองค์ประกอบและทัศนธาตุในงานทัศนศิลป์ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่นได้อย่างไรบ้าง _____
_____
_____

6. นักเรียนสรุปความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบทัศนธาตุในด้านรูปแบบ และแนวคิดของงานทัศนศิลป์

Blank writing area with horizontal lines for student response.

โครงการสู่นวัตกรรม

นักเรียนแบ่งกลุ่มตามหัวข้อรูปแบบของทัศนธาตุ แล้วร่วมกันสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ กลุ่มละ 1 ผลงาน แล้วนำมาจัดนิทรรศการภายในโรงเรียน โดยนำเสนอในรูปแบบที่น่าสนใจ เพื่อเผยแพร่ความรู้แก่ผู้อื่นต่อไป

แบบพัฒนาทักษะในการทำข้อสอบปรนัยเพื่อประเมินผลตัวชี้วัด

นักเรียนใช้ดินสอระบายลงใน หน้าคำตอบที่ถูกต้องให้เต็มวง

ได้ คะแนน
คะแนนเต็ม 10 คะแนน

ตัวชี้วัดระหว่างทาง >> อภิปรายเกี่ยวกับทัศนธาตุในด้านรูปแบบและแนวคิดของงานทัศนศิลป์ที่เลือกมา (ศ 1.1 ม.2/1)

- หากต้องการสร้างงานสีน้ำให้เกิดความรู้สึกสงบนิ่ง ควรทำอย่างไร
  - ใช้เส้นโค้ง
  - ใช้สีโทนเย็น
  - ใช้พื้นผิวขรุขระ
  - ใช้รูปร่างอิสระ
- ข้อใดคือสิ่งสำคัญในการเลือกใช้รูปแบบของทัศนธาตุ และวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ
  - ความถนัดในการใช้อุปกรณ์
  - โทนสีที่ใช้ในการทำงาน
  - ความยากในการทำงาน
  - แนวคิดในการทำงาน
- จากภาพ ใช้รูปแบบของทัศนธาตุในข้อใดสร้างผลงานให้เกิดอารมณ์ความรู้สึก

- เส้น
- สี
- พื้นผิว
- พื้นที่ว่าง

- การจัดองค์ประกอบให้ภาพทิวทัศน์ดูสวยงาม โปร่ง สบายตา ควรใช้รูปแบบของทัศนธาตุในข้อใด
  - พื้นที่ว่าง
  - พื้นผิว
  - น้ำหนัก
  - เส้น
- ข้อใดเป็นความสำคัญของทัศนธาตุที่มีต่อแนวคิดในการแสดงงานทัศนศิลป์
  - เป็นสิ่งที่กำหนดคุณค่าของแนวคิด
  - เป็นสิ่งที่ศิลปินใช้ถ่ายทอดแนวคิดออกมาเป็นผลงาน
  - เป็นองค์ประกอบของรูปแบบและแนวคิด
  - เป็นสิ่งที่ทำให้แนวคิดมีความโดดเด่น น่าสนใจ

6. การใช้รูปแบบของเส้นในงานจิตรกรรม และประติมากรรมแตกต่างกันอย่างไร
  - ① ใช้เส้นสีที่แตกต่างกัน
  - ② ใช้วิธีการสร้างทัศนธาตุเหมือนกัน
  - ③ ใช้วิธีการสร้างทัศนธาตุแตกต่างกัน
  - ④ ใช้วัสดุ อุปกรณ์ในการสร้างเหมือนกัน
7. หากต้องการสร้างงานให้มีความสมจริง ควรใช้รูปแบบของทัศนธาตุตามข้อใด
  - ① ใช้สีสั้นจุดจาด
  - ② ใช้รูปร่างเรขาคณิต
  - ③ ใช้น้ำหนักแสงเงาตามธรรมชาติ
  - ④ ใช้พื้นผิวขรุขระเท่านั้น
8. ข้อใดเป็นจุดประสงค์ที่สำคัญที่สุดในการจัดองค์ประกอบเกี่ยวกับน้ำหนัก
  - ① เพื่อให้ภาพเกิดความลึก มีมิติ
  - ② เพื่อให้ภาพมีจังหวะและความสมดุล
  - ③ เพื่อให้ภาพแสดงการเคลื่อนไหว
  - ④ เพื่อให้ภาพมีโทนสีเดียวกัน
9. ข้อใดทำให้เกิดรูปทรงในงานประติมากรรม
  - ① เส้น น้ำหนัก
  - ② จุด น้ำหนัก
  - ③ เส้น สี
  - ④ จุด สี
10. ข้อใดกล่าวผิดเกี่ยวกับพื้นที่ว่าง
  - ① บริเวณที่ไม่มียองค์ประกอบใดเลย
  - ② การเน้นจุดเด่นด้วยพื้นที่ว่าง
  - ③ การวางองค์ประกอบให้ห่างกัน
  - ④ งานประติมากรรมไม่มีพื้นที่ว่าง

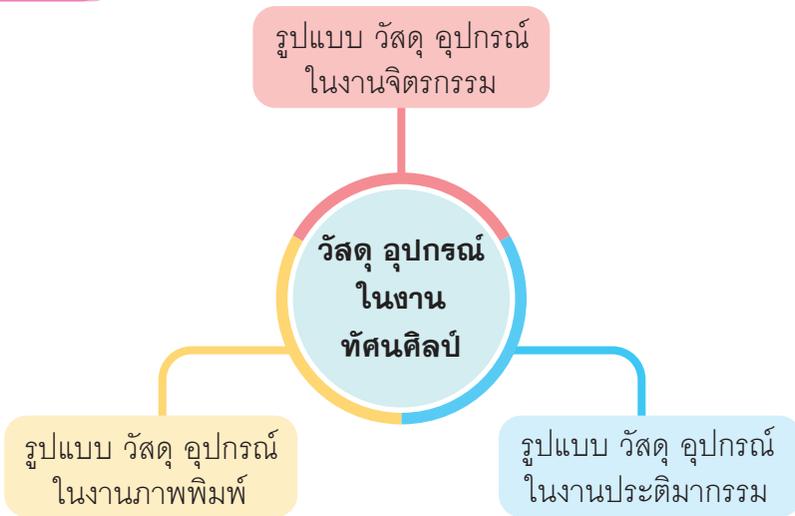
ที่มา : Aleksandra MTL (2567)/Shutterstock.com

หน่วยการเรียนรู้ที่

วัสดุ อุปกรณ์ ในงานทัศนศิลป์

ผังสาระการเรียนรู้

ตัวชี้วัดปลายทาง

- บรรยายเกี่ยวกับความเหมือนและความแตกต่างของรูปแบบการใช้วัสดุ อุปกรณ์ในงานทัศนศิลป์ของศิลปิน (ศ 1.1 ม.2/2)

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- ความเหมือนและความแตกต่างของรูปแบบการใช้วัสดุ อุปกรณ์ในงานทัศนศิลป์ของศิลปิน

วัสดุ อุปกรณ์ในงานทัศนศิลป์

งานทัศนศิลป์ เป็นงานที่ศิลปินสร้างสรรค์เพื่อถ่ายทอดเรื่องราว ความคิด จินตนาการของศิลปินผ่านผลงาน โดยศิลปินวางรูปแบบ แนวคิดในการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ จากนั้นออกแบบโครงสร้าง และพิจารณาเลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์ ที่เหมาะสมกับการสร้างงาน ซึ่งผลงานที่เกิดจากการสร้างสรรค์ด้วยวัสดุ อุปกรณ์ที่แตกต่างกันจะมีความสวยงาม และเป็นเอกลักษณ์แตกต่างกันไป

รูปแบบ วัสดุ อุปกรณ์ในงานจิตรกรรม

งานจิตรกรรม (Painting) เป็นการสร้างผลงานศิลปะบนวัสดุพื้นผิวระนาบ เช่น กระดาษ ผ้าใบ แผ่นไม้ สีที่ผู้สร้างงานจิตรกรรมจะใช้ คือ สีน้ำ สีโปสเตอร์ สีน้ำมัน สีฝุ่น สีอะคริลิก โดยใช้อุปกรณ์ในการวาดให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสีและวัสดุในการสร้างสรรค์

ตัวอย่างวัสดุ อุปกรณ์ในงานจิตรกรรม

ดินสอ (Pencil)

ถ่านแกรยอง
(Conté Crayon)

ยางลบ (Eraser)

พู่กัน (Brush)

สีไม้ (Coloured Pencil)

สีน้ำ (Watercolour)

สีน้ำมัน (Oil Colour)

สีโปสเตอร์ (Poster Colour)

รูปแบบการใช้วัสดุ อุปกรณ์ในงานจิตรกรรม

รูปแบบการใช้วัสดุ อุปกรณ์ในงานจิตรกรรมแบ่งเป็น 2 วิธี ได้แก่

1. การวาดเส้น (Drawing)

การวาดเส้น เป็นวิธีถ่ายทอดการแสดงออกเบื้องต้น โดยการสร้างรูปจากสิ่งที่เห็นภายนอกของสิ่งต่าง ๆ เช่น คน สัตว์ สิ่งของ และใช้วัสดุ อุปกรณ์ เช่น ดินสอ ปากกาดำ ถ่านแกรยอง ในการสร้างเส้นลักษณะต่าง ๆ ด้วยการชูด ชีด วาดเป็นรูปร่าง หรือใช้การฝน การสานเส้น เพื่อสร้างมิติ การลงตาให้ภาพด้วยความสมจริง

‘เบตตี บัตเลอร์’ (Betty Butler) โรเบิร์ต ไพรซ์แมน
แกรไฟต์บนกระดาษ 2508
ที่มา : พิพิธภัณฑ์จิตรศิลป์, สหรัฐอเมริกา
<https://artsandculture.google.com>

‘เจตียุตวิทธี’
ประสงค์ ปัทมานุช ลีโปสเตอร์ 2501
ที่มา : <https://rama9art.org>

2. การระบายสี (Painting)

การระบายสี เป็นวิธีที่ต่อเนื่องจากการวาดเส้น โดยวาดเส้นเป็นรูปร่าง แล้วระบายสีด้วยสีประเภทต่าง ๆ ทำให้งานมีความสมจริง สามารถถ่ายทอดอารมณ์ของศิลปินได้ดี

จุดเด่นของการใช้การระบายสี คือ การเลือกใช้สีประเภทต่าง ๆ เช่น สีน้ำ สีไม้ สีน้ำมัน ซึ่งจะทำให้ได้ผลงานที่มีความแตกต่างกัน

รูปแบบ วัสดุ อุปกรณ์ในงานประติมากรรม

งานประติมากรรม (Sculpture) เป็นการสร้างผลงานศิลปะที่มีรูปทรง 3 มิติ คือ ความกว้าง ความสูง ความลึก สร้างสรรค์จากวิธีการต่าง ๆ เช่น การปั้น การหล่อ การเชื่อม โดยใช้วัสดุ อุปกรณ์แตกต่างกันไปตามวิธีในการสร้างสรรค์ผลงาน

ตัวอย่างวัสดุ อุปกรณ์ในงานประติมากรรม

ดินเหนียว (Clay)

อุปกรณ์ปั้น
(Sculpture Tool)

ไม้ (Wood)

อุปกรณ์แกะสลัก
(Carving Tool)

รูปแบบ วัสดุ อุปกรณ์ในงานประติมากรรม

รูปแบบการใช้วัสดุ อุปกรณ์ในงานประติมากรรม จะขึ้นอยู่กับลักษณะของผลงานที่ศิลปินเลือก ดังนี้

1. การปั้น (Modelling) เป็นการนำวัสดุที่มีความอ่อนนิ่ม เช่น ดินเหนียว ดินน้ำมัน มาผ่านกระบวนการ เพื่อให้เกิดรูปทรงตามต้องการ โดยอาจใช้อุปกรณ์ช่วยในการปั้น

‘หุ่นขี้ผึ้งของลาออคูน’ (Wax model of the Laocoon)
กลุ่ม Laocoon ขี้ผึ้ง ไม้ 2359
ที่มา : พิพิธภัณฑ์อังกฤษ (British Museum)/
<https://artsandculture.google.com>

‘ช่างทำลูกศรโบราณ’ (Old Arrow Maker)
เอ็ดโมเนีย ลูอิส การแกะสลักหินอ่อน 2515
ที่มา : พิพิธภัณฑ์ศิลปะอเมริกันสมิธโซเนียน, สหรัฐอเมริกา/
<https://artsandculture.google.com>

2. การแกะสลัก (Carving)

เป็นการนำส่วนย่อยของวัสดุที่เนื้อไม่แข็งมาก เช่น ปูนปลาสเตอร์ ไม้เนื้ออ่อน หิน ออกจากส่วนรวม โดยจะเหลือเฉพาะส่วนที่ต้องการ

3. การหล่อ (Casting)

เป็นกระบวนการผลิตผลงานโดยใช้แม่พิมพ์ เพื่อให้ได้งานที่มีลักษณะเหมือนต้นแบบและจำนวนมาก แม่พิมพ์อาจทำด้วย ปูนปลาสเตอร์ ยาง หรือดินน้ำมัน ซึ่งมาจากการปั้น แกะสลัก หรือฉลุเลย

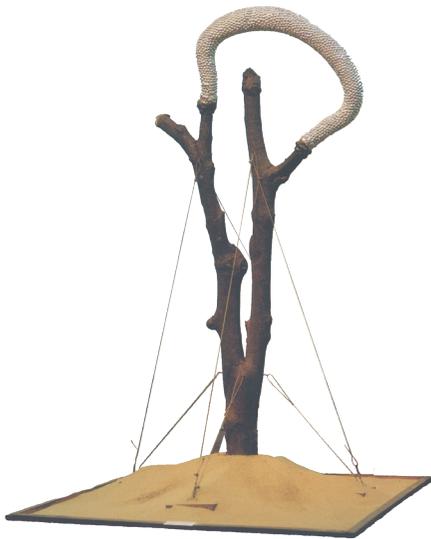
งานประติมากรรมหลังการปฏิวัติอุตสาหกรรม
อูมแบร์โต บอซีโซนี หล่อทองแดง 2456
ที่มา : <https://commons.wikimedia.org>

4. การเชื่อม (Welding) เป็นการใช้แผ่นโลหะ เช่น แผ่นเหล็ก แผ่นสแตนเลส และแผ่นทองเหลืองมาตัดและตัดให้ได้สัดส่วนตามแบบที่สเกตช์ จากนั้นนำมาเชื่อมประกอบเป็นผลงาน

‘โครงสร้างโลหะ หมายเลข 202’ (No. 202 Metal Construction)
โรเบิร์ต คลิปเปิล เหล็กประสานและเชื่อม 2509
ที่มา : หอศิลป์แห่งชาตินิวเซาท์เวลส์, ออสเตรเลีย/
<https://artsandculture.google.com>

5. สื่อผสม (Mixed Media) เป็นการสร้างผลงานโดยใช้วัสดุหลายๆ แบบ เช่น กระดาษ ไม้ โลหะ นำมาประกอบและประสานกันให้เกิดความกลมกลืน

‘ธรรมชาติในสภาวะแวดล้อมปัจจุบัน’
มณฑิยา บุญมา ต้นไม้แห้ง ทราาย และนอตโลหะ 2527
ที่มา : <https://xspace.gallery>

‘สิ่งที่มองเห็น หมายเลข 1’
ทวน ชีระพิจิตร สื่อผสม (ม.ป.ป.)
ที่มา : <https://notey3012.blogspot.com>

รูปแบบ วัสดุ อุปกรณ์ในงานภาพพิมพ์

งานภาพพิมพ์ (Printmaking) เป็นการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะการพิมพ์ภาพ ด้วยกระบวนการพิมพ์จากแม่พิมพ์ต่าง ๆ เช่น แม่พิมพ์ไม้ แม่พิมพ์หิน แม่พิมพ์โลหะ แม่พิมพ์ตะแกรงไหม แม่พิมพ์ยางหรือ เทคนิคการพิมพ์ด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ทั้งนี้งานภาพพิมพ์จะทำจำนวนภาพในปริมาณที่กำหนดขึ้นโดยศิลปิน

ตัวอย่างวัสดุ อุปกรณ์ในงานภาพพิมพ์

อุปกรณ์แกะสลักแม่พิมพ์ (Linoleum Cutter)

หมึก (Ink)

ไมยางกลิ้งหมึก (Rubber Roller)

แท่นพิมพ์ (Print Racks)

รูปแบบ วัสดุ อุปกรณ์ในงานภาพพิมพ์

การใช้วัสดุ อุปกรณ์ในงานภาพพิมพ์ขึ้นอยู่กับแม่พิมพ์ที่ใช้ในการพิมพ์ภาพ มีหลายลักษณะ เช่น

- 1. ภาพพิมพ์แกะไม้ (Woodcut) ใช้แผ่นไม้เป็นแม่พิมพ์ โดยแกะไม้ให้เป็นภาพที่ต้องการก่อนที่จะนำมาพิมพ์

‘ตะกร้อ’ มานิตย์ ภู่อารีย์ แม่พิมพ์แกะไม้ 2504 ที่มา : <https://rama9art.org>

‘ภาพพิมพ์หินจากร้าน Delpech’ คาร์ล แวร์เนต แม่พิมพ์หิน 2361 ที่มา : พิพิธภัณฑ์ศิลปะแลนด, สหรัฐอเมริกา/ <https://artsandculture.google.com>

- 2. ภาพพิมพ์หิน (Lithograph) ใช้แผ่นหินขัดขัดหินให้เรียบเป็นแม่พิมพ์ แล้วใช้เทียนไขหรือไขสัตว์เขียนภาพที่ต้องการลงบนแผ่นหินใช้น้ำกรดกัดลงบนพื้นให้เป็นร่องลึกในส่วนที่ไม่มีเทียนไขหรือไขสัตว์ ลูบน้ำหมาด ๆ ด้วยฟองน้ำแล้วนำลูกกลิ้ง กลิ้งลงไปบนผิวหน้าแผ่นหิน หมึกจากลูกกลิ้งจะเกาะติดกับส่วนที่เขียนด้วยไข แต่จะไม่เกาะกับส่วนที่อุ้มน้ำ จากนั้นพิมพ์ลงบนกระดาษ

3. ภาพพิมพ์โลหะ (Etching) ใช้แผ่นโลหะ

เป็นแม่พิมพ์ โดยใช้เครื่องมือแกะหรือขูดเป็นภาพบนแผ่นโลหะโดยตรง หรือใช้การกัดกรด แล้วนำแผ่นโลหะไปอุดหมึกพิมพ์ เช็ดในส่วนที่ไม่ต้องการออก จากนั้นนำไปพิมพ์ลงบนกระดาษที่เตรียมไว้

‘นิทรรศการชาวซามิของคุณบูลล็อก’
โรมัส โรแลนด์สัน ภาพพิมพ์โลหะและสีน้ำ 2369
ที่มา : ทอศิลป์แห่งชาติ, สหรัฐอเมริกา/
<https://artsandculture.google.com>

‘เจ้าหญิงโคโนฮานาซากุยะ’
โตโมะโตะ อินโซ แม่พิมพ์ตะแกรงไหม 2370
ที่มา : พิพิธภัณฑ์ศิลปะอินโซโตโมะโตะ, ญี่ปุ่น
<https://artsandculture.google.com>

4. ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม (Silk Screen)

ใช้ผ้าไหมเป็นแม่พิมพ์ โดยให้สีผ่านผ้าไหมที่ขึงในกรอบไม้ โดยกันเป็นภาพต่าง ๆ ด้วยเทคนิค เช่น ฉลุแผ่นฟิล์มแล้วใช้ทินเนอร์ละลายให้ติดกับผ้าไหม

5. ภาพพิมพ์เทคนิคอื่น ๆ เป็นการทดลองทำ

ภาพพิมพ์ เช่น

- ✘ เทคนิคแม่พิมพ์กระจก (Monoprint)
- ✘ แม่พิมพ์กระดาษ (Paper Block)
- ✘ แม่พิมพ์ยาง (Linocut)
- ✘ แม่พิมพ์ปะติดวัสดุ (Collagraph)
- ✘ การใช้คอมพิวเตอร์ (Computer)

‘แก๊ง Fat Albert ในโรงภาพยนตร์ จาก Halloween Special’
ผู้ร่วมถ่ายทำภาพยนตร์ ภาพพิมพ์คอมพิวเตอร์ 2520
ที่มา : พิพิธภัณฑ์ UnCut Funk, สหรัฐอเมริกา/
<https://artsandculture.google.com>

ตารางเปรียบเทียบรูปแบบวัสดุ อุปกรณ์ในงานทัศนศิลป์

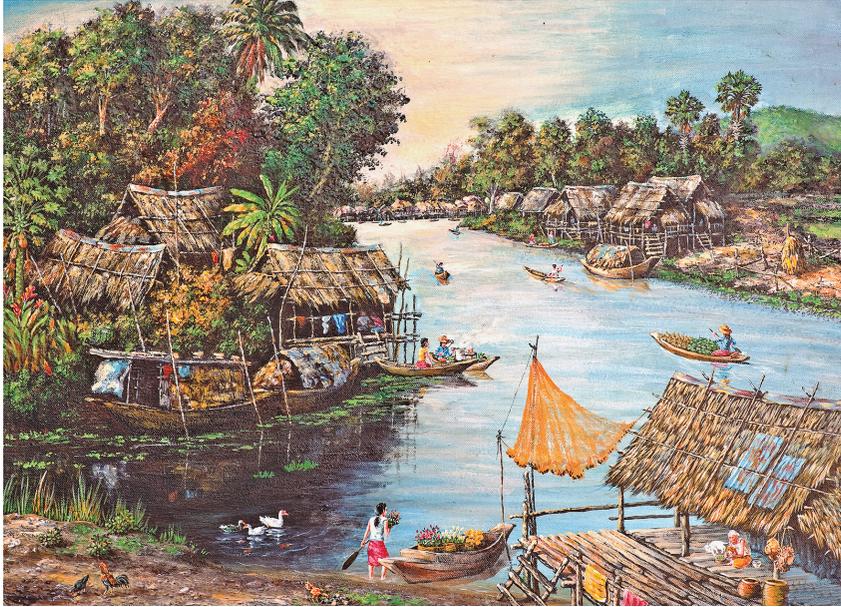
การเปรียบเทียบ	งานจิตรกรรม	งานประติมากรรม	งานภาพพิมพ์
วัสดุ อุปกรณ์	- ปากกา - ดินสอ - สีชนิดต่าง ๆ - พู่กัน - ฯลฯ	- ดินเหนียว - ไม้ - หิน - อุปกรณ์ปั้น - อุปกรณ์แกะสลัก	- หมึก - ลูกกลิ้งหมึก - อุปกรณ์แกะสลักแม่พิมพ์ - แทนพิมพ์ภาพ
รูปแบบการใช้อุปกรณ์	เป็นการใช้อุปกรณ์วาดขีด เขียน ฝน สานเส้นหรือระบายสีเป็นรูปร่างรูปทรงต่าง ๆ ตามจินตนาการ รวมไปถึงการสะบัดสี สาดสี เพื่อให้เกิดผลงาน	เป็นการใช้อุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ผลงานตามรูปแบบการสร้างสรรค์ที่เลือก เช่น การปั้น การแกะสลัก การเชื่อม เพื่อให้ได้ชิ้นงานตามรูปทรงที่ต้องการ	เป็นการใช้อุปกรณ์เพื่อสร้างงานตามรูปแบบของการสร้างสรรค์ที่เลือก ทำให้ได้ผลงานที่แตกต่างกันในแต่ละวิธี และสามารถสร้างผลงานได้ตามจำนวนที่ต้องการ
ลักษณะของผลงาน	เป็นงาน 2 มิติ โดยใช้การวาดเส้น ระบายสี บนพื้นระนาบ แสดงเนื้อหาเรื่องราว รูปแบบแตกต่างกันตามอุปกรณ์ เทคนิค วิธีการที่ใช้	เป็นงาน 3 มิติ สามารถสร้างสรรค์ได้หลากหลายวิธี โดยวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้จะแตกต่างกันไปตามวิธีการสร้างผลงาน	เป็นการสร้างงาน 2 มิติ โดยใช้การสร้างแม่พิมพ์ต้นแบบ จากนั้นพิมพ์ภาพออกมา วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้จะแตกต่างกันไปตามประเภทของงานพิมพ์ที่ต้องการ และได้ผลงานที่แตกต่างกัน

กิจกรรม

รูปแบบ วัสดุ อุปกรณ์ในงานทัศนศิลป์

1. นักเรียนสังเกตภาพงานทัศนศิลป์ที่กำหนด แล้วตอบคำถาม

ที่มา : Hin namaisay (2567)/Shutterstock.com

- ✦ จากภาพ เป็นงานทัศนศิลป์ประเภทใด _____
- ✦ มีลักษณะกี่มิติ _____
- ✦ สร้างด้วยวิธีการใด _____
- ✦ ใช้วัสดุ อุปกรณ์ใดบ้างในการสร้างผลงาน _____
- ✦ เป็นผลงานที่มีรูปแบบและแนวคิดในการสร้างสรรค์อย่างไร _____
_____

- ✦ นอกจากรูปแบบการใช้วัสดุ อุปกรณ์ในงานจิตรกรรมแล้ว ศิลปินยังมีการใช้วัสดุ อุปกรณ์สร้างงานทัศนศิลป์ประเภทใดได้อีกบ้าง _____
_____

- ✦ นักเรียนคิดว่ารูปแบบการใช้วัสดุ อุปกรณ์ในงานทัศนศิลป์ของศิลปินขึ้นอยู่กับสิ่งใดบ้าง _____
_____

2. นักเรียนพิจารณาภาพงานจิตรกรรมที่กำหนด จากนั้นวิเคราะห์แนวคิดในการสร้างสรรค์ และรูปแบบ วัสดุ อุปกรณ์ แล้วตอบคำถาม

ที่มา : Shutterstock.com

✦ แนวคิดในการสร้างสรรค์

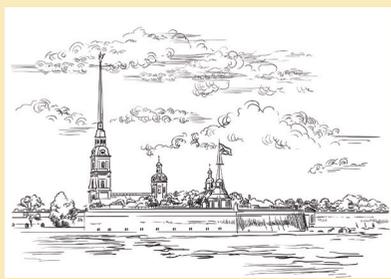

✦ วัสดุ อุปกรณ์

ที่มา : Shutterstock.com

✦ แนวคิดในการสร้างสรรค์

✦ วัสดุ อุปกรณ์

ที่มา : Shutterstock.com

✦ แนวคิดในการสร้างสรรค์

✦ วัสดุ อุปกรณ์

- วัสดุที่สามารถใช้เป็นพื้นรองรับงานจิตรกรรมมีสิ่งใดบ้าง

- วัสดุที่เป็นพื้นรองรับงานจิตรกรรมมีลักษณะเป็นอย่างไร

- วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรคงานจิตรกรรมมีสิ่งใดบ้าง

- การกำหนดรูปแบบการใช้วัสดุ อุปกรณ์ในงานจิตรกรรมขึ้นอยู่กับสิ่งใด

---

3. นักเรียนแบ่งกลุ่ม เลือกงานประติมากรรมของศิลปินที่ชื่นชอบ 1 ผลงาน จากนั้นร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายลักษณะของผลงาน และรูปแบบการใช้วัสดุ อุปกรณ์ ในการสร้างสรรค์ แล้วบันทึกผลลงในแบบบันทึก

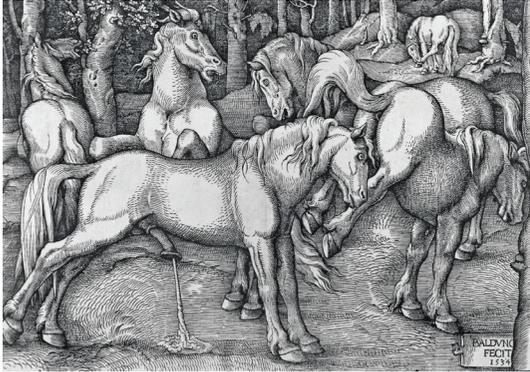
แบบบันทึกผลการวิเคราะห์งานประติมากรรมของศิลปิน

- งานประติมากรรมที่เลือก ชื่อ _____
ของศิลปิน ชื่อ _____
- เพราะเหตุใดจึงเลือกผลงานนี้ _____
_____
_____
- เป็นงานประติมากรรมในลักษณะใด _____
_____
_____
- รูปแบบการใช้วัสดุ อุปกรณ์ในผลงานของศิลปิน _____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. นักเรียนพิจารณาภาพงานภาพพิมพ์ที่กำหนด เลือกภาพงานภาพพิมพ์ที่สนใจ 1 ภาพ แล้ววิเคราะห์รูปแบบการใช้วัสดุ อุปกรณ์โดยตอบคำถาม

ภาพที่ 1

‘กลุ่มม้าหกตัว’ (Group of Six Horses)
ฮันส์ บัลดุง แม่มพิมพ์แกะไม้ 1535
ที่มา : พิพิธภัณฑ์ภาพพิมพ์และภาพวาด, เยอรมนี/
<https://artsandculture.google.com>

ภาพที่ 2

‘ที่ว่าง-เวลา/1’ (Space-Time/1)
พัทยศ พุทธเจริญ แม่มพิมพ์หิน 2539
ที่มา : <https://rama9art.org>

- เลือกงานภาพพิมพ์ภาพที่ _____ เพราะ _____
- เป็นผลงานภาพพิมพ์ในลักษณะใด _____
เพราะ _____

- รูปแบบการใช้วัสดุ อุปกรณ์ในผลงานของศิลปิน

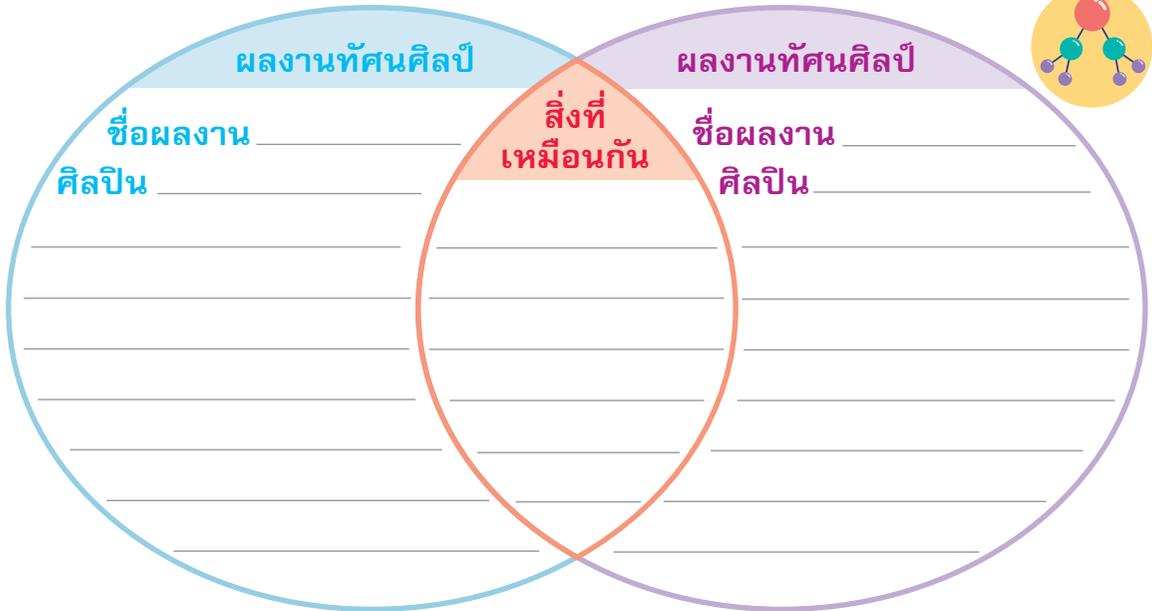
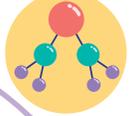

---

5. นักเรียนเลือกงานทัศนศิลป์ของศิลปินที่สนใจ 2 ท่าน ท่านละ 1 ผลงาน จากนั้นวิเคราะห์เปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของรูปแบบการใช้วัสดุ อุปกรณ์ในผลงานทั้งสองลงในแผนภาพความคิด และตอบคำถาม แล้วออกมานำเสนอ

ศ 1.1 ม.2/2

- ๐ นักเรียนสามารถนำความรู้เกี่ยวกับรูปแบบ วัสดุ อุปกรณ์ในงานทัศนศิลป์ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไรบ้าง

_____

_____

6. นักเรียนสรุปความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบ วัสดุ อุปกรณ์ในงานทัศนศิลป์

_____

_____

_____

โครงการสู่นวัตกรรม

นักเรียนแบ่งกลุ่ม จับสลากประเภทของงานทัศนศิลป์แบบต่าง ๆ จากนั้นร่วมกันศึกษาวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้สร้างสรรค์งานดังกล่าว และรวบรวมข้อมูล จัดทำเป็นป้ายนิเทศเพื่อเผยแพร่ความรู้แก่ผู้ที่สนใจ

แบบพัฒนาทักษะในการทำข้อสอบปรนัยเพื่อประเมินผลตัวชี้วัด

นักเรียนใช้ดินสอระบายลงใน หน้าคำตอบที่ถูกต้องให้เต็มวง

ได้ คะแนน
คะแนนเต็ม 10 คะแนน

ตัวชี้วัดปลายทาง

บรรยายเกี่ยวกับความเหมือนและความแตกต่างของรูปแบบการใช้วัสดุ อุปกรณ์ในงานทัศนศิลป์ของศิลปิน (ศ 1.1 ม.2/2)

1. ข้อใดเป็นวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้งานจิตรกรรมทั้งหมด

- ① กระดาษ แผ่นไม้ สี
- ② เหล็ก ปูน เทียนไข
- ③ โลหะ แผ่นยาง หมึก
- ④ ฝาผนัง ดิน คอมพิวเตอร์

2. จากภาพศิลปินเลือกใช้รูปแบบของวัสดุตามข้อใด

ที่มา : Shutterstock.com

- ① งานประติมากรรม การหล่อ
- ② งานจิตรกรรม การระบายสี
- ③ งานจิตรกรรม การวาดเส้น
- ④ งานประติมากรรม การแกะสลัก

3. ข้อใดไม่ใช่รูปแบบในงานจิตรกรรม

- ① การใช้พู่กัน
- ② การใช้แปรง
- ③ การใช้แม่พิมพ์
- ④ การปะติด

4. การใช้รูปแบบของวัสดุ อุปกรณ์ ของงานจิตรกรรมและภาพพิมพ์ข้อใดถูกต้อง

- ① งานจิตรกรรมและงานภาพพิมพ์ใช้วัสดุ อุปกรณ์เดียวกัน
- ② งานจิตรกรรมใช้อุปกรณ์ในการพิมพ์ภาพ แล้วจึงระบายสีตกแต่งเพิ่มเติม
- ③ งานภาพพิมพ์ใช้อุปกรณ์ในการสร้างแม่พิมพ์ แต่จิตรกรรมใช้ในการสร้างชิ้นงาน
- ④ งานภาพพิมพ์ใช้สีชนิดต่างๆ ในการวาดภาพสร้างชิ้นงานเช่นเดียวกับจิตรกรรม แล้วนำไปพิมพ์

5. ‘งานสื่อผสม’ มีการใช้รูปแบบวัสดุ อุปกรณ์ ตามข้อใด

- ① สร้างสรรค์โดยใช้สีในการวาดภาพระบายสี
- ② สร้างสรรค์โดยใช้วัสดุที่หลากหลายนำมาประกอบกัน
- ③ สร้างสรรค์โดยใช้การสร้างแม่พิมพ์ แล้วพิมพ์ชิ้นงาน
- ④ สร้างสรรค์โดยใช้การสร้างต้นแบบจากนั้นจึงหล่อด้วยโลหะ

6. ข้อใดเป็นลักษณะเด่นของงานประติมากรรมที่แตกต่างจากงานทัศนศิลป์ประเภทอื่น
  - ① มีพื้นผิวที่เด่นชัด
  - ② สามารถสัมผัสได้
  - ③ มีลักษณะเป็นรูปทรง 3 มิติ
  - ④ สร้างสรรค์ด้วยวิธีการที่หลากหลาย
7. ข้อใดไม่ใช่วิธีการสร้างงานประติมากรรม
  - ① การเชื่อม
  - ② การแกะสลัก
  - ③ การประกอบวัสดุ
  - ④ การปะติดบนพื้นระนาบ
8. ข้อใดเป็นวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในงานประติมากรรมทั้งหมด
  - ① ยาง พู่กัน หมึก
  - ② หิน ไม้ ดินน้ำมัน
  - ③ ดินเหนียว สำริด สีน้ำ
  - ④ ผ้าใบ ดินสอไข น้ำกรด
9. ลักษณะของงานภาพพิมพ์ในข้อใด มีวิธีการพิมพ์ภาพแตกต่างจากข้ออื่น
  - ① ภาพพิมพ์แกะไม้
  - ② ภาพพิมพ์หิน
  - ③ ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม
  - ④ ภาพพิมพ์โลหะ
10. ข้อใดเป็นสิ่งที่เหมือนกันของรูปแบบการใช้วัสดุ อุปกรณ์ในงานจิตรกรรมกับงานภาพพิมพ์
  - ① ต้องสร้างผลงานต้นแบบ แล้วใช้วัสดุเหลือสร้างผลงานจริง
  - ② ต้องอาศัยวัสดุที่หลากหลายมาประกอบกันเป็นผลงาน
  - ③ ใช้สีชนิดต่าง ๆ ในการสร้างภาพให้ปรากฏในผลงาน
  - ④ ใช้วัสดุที่มีลักษณะเป็นพื้นระนาบรองรับภาพผลงาน

กระบวนการคิดขั้นสูง เชิงระบบ GPAS 5 Steps

สอดคล้องกับการเรียนวิชานะ (๖ PA)

ข้อตกลง ในการพัฒนางาน

ออกแบบการจัดการเรียนรู้
การส่งเสริมการเรียนรู้
และการพัฒนาตนเองด้วย
GPAS 5 Steps

ผลงาน ทางวิชาการ

มีนวัตกรรม
การจัดการเรียนรู้
การส่งเสริมการเรียนรู้
และการพัฒนาตนเอง
ที่มีคุณภาพ
และคุณประโยชน์ต่อวิชาชีพครู

กรรมการประเมิน ตามวิชานะ

ผลการประเมินของคณะกรรมการ
ด้านการจัดการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้
และการพัฒนาตนเองตามวิชานะ

ประเมินผลการพัฒนางาน ตามข้อตกลง

เสนอผลของการจัดการเรียนรู้
การส่งเสริมการเรียนรู้
และการพัฒนาตนเอง
จากการพัฒนาด้วย
GPAS 5 Steps

สรุปผลการประเมิน การพัฒนางาน

สรุปผลการประเมิน
การจัดการเรียนรู้
การส่งเสริมการเรียนรู้
และการพัฒนาตนเอง
ที่เกิดจากการคิด
ขั้นสูงเชิงระบบ
GPAS 5 Steps

สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.)
บริษัท พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จำกัด
1256/9 ถนนนครไชยศรี แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทร. 0-2243-8000 (อัตโนมัติ 15 สาย), 0-2241-8999
แฟกซ์ : ทุกหมายเลข, แฟกซ์อัตโนมัติ : 0-2241-4131, 0-2243-7666

สงวนลิขสิทธิ์ หนังสือเล่มนี้ได้จดทะเบียนลิขสิทธิ์ถูกต้องตามกฎหมาย

website :
www.iadth.com

8 859764 306611

ราคา 72 บาท